

YTTRANDE

Ert Dnr RUN 65-2020

Umeå 9 juni 2020

Till: Region Västerbotten
regionalutveckling@regionvasterbotten.se

Regional utvecklingsstrategi för Västerbotten 2020–2030

Folkrörelsearkivet i Västerbotten (FAV) är en ideell förening som uppbär stöd från Region Västerbotten, Statens kulturråd, Umeå respektive Skellefteå kommun, samt våra medlemsorganisationer runt om i länet. I femtio år har vi förvaltat en väsentlig del av det regionala civilsamhällets kulturarv och våra samlingar är tillgängliga för alla. Vår verksamhet utgör en del av, och är ett stöd för, länets civilsamhälle, kulturliv, utbildning och forskning.

Sammanfattande synpunkter

Folkrörelsearkivet i Västerbotten anser att Västerbottens förslag till ny regional utvecklingsstrategi (RUS), "Västerbotten - där tillit skapar utvecklingskraft", brister i såväl innehåll som struktur, uppföljnings- och utvärderingsbarhet. Folkrörelsearkivet anser därför att den regionala utvecklingsstrategin kräver ett omtag och en genomgående bearbetning.

Utvecklingsstrategin presenterar en otydlig målstruktur där Västerbottens kulturverksamhet och den ideella sektorn berörs ytterst rudimentärt. Folkrörelsearkivet i Västerbotten anser att det medför att strategin varken blir vägledande, engagerande eller inspirerande.

Avsaknaden av mål, delmål, indikatorer och insatser som explicit rör kultursektorn och föreningslivet innebär att det blir svårt för aktörer inom dessa sektorer att se på vilka sätt de kan bidra till att genomföra den regionala utvecklingsstrategin. Det är en stor brist eftersom kulturliv och civilsamhälle vanligtvis är starka krafter som driver fram innovationer och samhällsförändring. Man kan också befara att strategins oprecisa uppräknande av aktörer som ska ta ansvar för respektive prioriterat område medför att ingen kommer att känna sig träffad.

Särskilda synpunkter

Nedan utvecklas Folkrörelsearkivets synpunkter på flera av strategins avsnitt.

3. Vision Västerbotten

Den övergripande visionen för Västerbotten ska enligt föreliggande strategidokument vara "en region där tillit skapar utvecklingskraft". Vad detta innebär i konkreta termer tydliggörs inte i dokumentet, inte heller i avsnitt 3. där visionen ska presenteras och förklaras. Visionen syns inte heller i de sex prioriterade områden som presenteras under avsnitt 4. Ordet tillit nämns exempelvis inte alls.

4.2 Målstruktur för strategin

FN:s 17 globala mål pekas i strategin ut som övergripande mål för regionen. Under dem sorterar sex regionala, "strategiskt prioriterade områden" med sex strategiska mål. Därunder sorterar sammanlagt 33 delmål. De sex strategiskt prioriterade områdena har i sin tur grupperats grundat i hur de adresserar FN:s globala mål. Denna gruppering presenteras inte i avsnittet om målstrukturen. Folkrörelsearkivet anser att denna gruppering förvirrar läsaren p.g.a. att kopplingen mellan regionens sex strategiska mål och de globala målen görs alltför implicit.

4.3 Ett Västerbotten som är attraktivt och tillgängligt

Under denna huvudrubrik grupperas tre strategiskt prioriterade områden:

1. Västerbotten – jämlik hälsa och socialt hållbar utveckling
2. Västerbotten – en effektiv, tillgänglig och attraktiv region
3. Västerbotten – en digitaliserad region för effektivitet och tillgänglighet

Att område 2 benämns liktydigt med huvudrubriken är olyckligt och försämrar läsbarheten och förståelsen av strategin.

I inledningen av detta avsnitt (4.3) står det att "Västerbottens kulturverksamhet spelar en särskild och övergripande roll inom detta område". Därefter presenteras Västerbottens övergripande kulturpolitiska mål och fem delmål. Hur dessa mål hör ihop med RUS prioriterade områden tydliggörs inte. De kulturpolitiska målen har inte alls integrerats i de prioriterade områdena. Detta konstaterande utvecklar vi nedan.

4.3.1 Västerbotten – jämlik hälsa och socialt hållbar utveckling

I beskrivningen av detta prioriterade område adresseras kulturverksamhet i meningen "Även flera aspekter av regionens kulturpolitiska mål är relevanta i detta avseende". En precisering av vilka mål som avses och vad detta innebär för det prioriterade området saknas. Varken kulturens eller föreningslivets roll synliggörs därefter i strategiska mål, delmål, indikatorer, eller insatser. Fritid och kultur nämns däremot i stycke 4.3.1.4 om "aktörer och ansvar", men även här är det otydligt vad som avses. Det står exempelvis att "Inte minst spelar den kulturella infrastrukturen i form av institutioner en viktig roll...". Vilka institutioner som åsyftas är oklart.

Frivilligsektorns organisationer och företrädare tillskrivs också en viktig roll som aktörer här, men vilken typ av organisationer som avses klargörs inte.

4.3.2 Västerbotten – en effektiv, tillgänglig och attraktiv region

I detta prioriterade område kan det förväntas att Västerbottens kulturverksamhet och föreningsliv ska ta stor plats, eftersom god tillgänglighet till kultur och en meningsfull fritid skapar attraktiva samhällen som människor både vill leva i och besöka. Rapporter från bl.a. Tillväxtverket visar exempelvis år efter år vilken stor betydelse kulturarv och kulturmiljöer har för besöksnäringen. Inget av detta lyfts emellertid fram i detta prioriterade område. Strategin uppehåller sig istället nästan uteslutande kring hur regionens transporter ska förändras fram till år 2030. Folkrörelsearkivet i Västerbotten anser att detta är beklagligt.

Delmålet "Västerbottens centrum ska stärkas som nod i perspektivet av norra Sverige..." är ett av flera svårtolkade mål.

4.4.2 Västerbotten utbildar och inkluderar för tillväxt

Här bör återigen kultur- och föreningslivet lyftas fram på ett tydligare sätt. Framförallt i avsnitt "4.4.2.4 Aktörer" bör det framgå att Västerbottens föreningsliv är centrala aktörer som utbildar länets invånare och skapar meningsfull sysselsättning – både som arbetsgivare och genom att locka till ideellt engagemang.

I stycket om insatser (4.4.2.3) förkommer ännu en otydlig/ofullständig formulering: "långsiktigt arbete som är individanpassat och flexibelt för att utsätta grupper långt ifrån arbetsmarknaden ska komma egenförsörjning."

Lina Vänglund
Ordförande
Folkrörelsearkivet i Västerbotten

Anna Sténs
Arkivchef
Folkrörelsearkivet i Västerbotten